

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин (№ 605),

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми
 Л. Л. Носач
(підпис) (ініціали та прізвище)

«31» серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародні економічні відносини II

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Міжнародна економіка»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

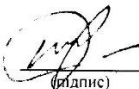
Розробник: Беспарточний М.Г., д.е.н., проф.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин (№ 605)

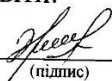
Протокол № 2 від « 30 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

І.О. Давидова
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

_____

(підпис)

О.О. Воробейко
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Безпарточний Максим Григорович, д.е.н., професор. З 2018 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- міжнародні економічні відносини;
- міжнародні економічні відносини (II частина);
- інтелектуальний капітал підприємства: оцінювання, управління, розвиток.

Напрями наукових досліджень: міжнародні економічні відносини, міжнародна торгівлі, інтелектуальний капітал, міжнародна безпека.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 6 семестр.

Обсяг дисципліни: 4,5 кредитів ЄКТС /135 годин, у тому числі аудиторних – 48 годин, самостійної роботи здобувачів – 87 години.

Форми здобуття освіти– денна/заочна.

Дисципліна обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – економічний аналіз, зовнішньоекономічна діяльність, міжнародний маркетинг, міжнародні економічні відносини (частина I).

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – міжнародна економіка, теорія і практика міжнародної торгівлі, економіко-математичні моделі в управлінні та економіці.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування теоретичних знань та практичних навичок у галузі міжнародної економіки, дослідження чинників розвитку міжнародних економічних відносин, механізмів інтеграції та безпеки сфері міжнародних економічних відносин.

Завдання: забезпечення студентів знаннями про теорію та практику міжнародних економічних відносин; вивчення чинників розвитку міжнародних економічних відносин; засвоєння основних інтеграційних процесів у сфері міжнародних економічних відносин та особливостей міжнародної економічної безпеки країн тощо.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студента повинні досягти таких **компетентностей**:

1) загальні:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- здатність навчатися та бути сучасно навченим;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- знання та розуміння предметної області професійної діяльності;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність обґрунтовувати та приймати рішення в сфері економіки, моделювати економічні процеси та прогнозувати ефективність результатів;
- здатність здійснювати аналіз і систематизацію інформації щодо стану і перспектив розвитку на національному та міжнародному рівнях;
- відповідальне ставлення до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики;
- здатність до самонавчання та продовження професійного розвитку;

2) спеціальні (фахові):

- здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, специфічні риси та особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів;
- здатність брати участь у ділових міжнародних організаційно-правових відносинах, обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм МЕВ на мега, макро-, мезо- і мікрорівнях;
- здатність демонструвати стійке розуміння особливостей функціонування середовища міжнародних відносин та моделей економічного розвитку;
- здатність здійснювати діагностику та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати та вміти адаптуватися до змін міжнародного оточення;

- здатність демонструвати знання базових категорій та новітніх теорій, концепцій, технологій і методів у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм;
- здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі;
- здатність застосовувати базові знання, аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин;
- знання теоретичних основ та практичних навичок оцінювання й аналізу безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.
- здатність відтворювати теоретичні знання щодо функціонування міжнародних економічних відносин;
- здатність визначати й оцінювати прояви економічної глобалізації та дисбаланси глобального розвитку
- здатність визначати функціональні області та їх взаємозв'язки, налагоджувати комунікації між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня.

Програмні результати навчання:

1. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження, виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.
2. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення у сфері міжнародних економічних відносин.
3. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження, виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища
4. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.
5. Досліджувати та ідентифікувати функціональні області та їх взаємозв'язки, налагоджувати комунікації між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня.
6. Аналізувати міжнародні економічні системи, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати результативність їх функціонування.
7. Ідентифікувати, обговорювати та бути учасником ділових міжнародних організаційно-правових відносин, обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм МЕВ на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

8. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування середовища міжнародних відносин та моделей економічного розвитку.

9. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, ілюструвати і презентувати результати оцінювання, підсумовувати та розробляти рекомендації, заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

10. Застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

11. Застосовувати базові знання, аналізуючи теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

12. Здійснювати аналіз факторів і показників розвитку міжнародної економічної діяльності України.

13. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.

14. Відстоювати національні інтереси з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

15. Розуміти та пояснювати основні причини та наслідки глобалізації світової економіки, обґрунтовувати головні причини участі держави у глобалізаційному процесі.

16. Визначати стан і тенденції розвитку інтеграційних процесів, економічні ефекти, що виникають у результаті міжнародної економічної інтеграції, аналізувати та оцінювати економічне, політико-правове, суспільно-культурне середовище країн, що виступають учасниками міжнародної інтеграції.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Чинники розвитку міжнародних економічних відносин.

ТЕМА 1. Міжнародна міграція робочої сили.

- *форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *обсяг аудиторного навантаження: 4 години;*
- *тема практичного заняття: «Характеристика міжнародних міграційних процесів»;*
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*
- *стисла анотація:*

Сутність, фактори та види міжнародної міграції робочої сили. Причини та наслідки міграції. Сутність, структура та основні риси світового ринку праці. Регулювання процесів міжнародної економічної міграції;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: дослідження та соціально-економічна оцінка міжнародної міграції робочої сили за класифікаційними ознаками.*

ТЕМА 2. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин.

– *форма занять: лекція.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 2 години;*

– *тема практичного заняття: немає;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

Сутність міжнародного регулювання валютних відносин та його цілі. Група Світового банку, мета його створення, функції, структура. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Банк міжнародних розрахунків (БМР). Група десяти («Паризький клуб») та Лондонський клуб. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР);

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: немає;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: немає.*

ТЕМА 3. МЕВ у сфері послуг.

– *форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 4 години;*

– *тема практичного заняття: «Характеристика світового ринку послуг»;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

Сутність та класифікація послуг. Специфічні риси та показники послуг. Відмінності сфери торгівлі послугами. Форми міжнародної торгівлі послугами. Види та особливості міжнародних транспортних послуг. Міжнародний туризм. Ринок інформаційних послуг. Економічний зміст рекламних послуг. Характеристика ринків фінансових та страхових послуг;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: дослідження та економічна оцінка структури світового ринку послуг.*

ТЕМА 4. Міжнародні транспортні відносини.

– *форма занять: лекція, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 2 години;*

– *тема практичного заняття: немає;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

Специфіка міжнародних транспортних відносин. Морські та річкові перевезення. Міжнародні сухопутні та повітряні перевезення. Транспортно-експедиторське посередництво. Міжнародні інститути регулювання міжнародних транспортних перевезень;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: дослідження та економічна оцінка структури міжнародних транспортних перевезень.*

ТЕМА 5. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.

- *форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *обсяг аудиторного навантаження: 3 години;*
- *тема практичного заняття: «Ідентифікація проблем інтеграції України до світового господарства»;*
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*
- *стисла анотація:*

Основні передумови інтеграції. Проблеми інтеграції України у світове господарство. Перспективи інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: характеристика позитивних наслідків та недоліків інтеграції України до світового господарства.*

ТЕМА 6. Економічна єдність світу та глобальні проблеми СГ і МЄВ.

- *форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *обсяг аудиторного навантаження: 2 години;*
- *тема практичного заняття: немає;*
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*
- *стисла анотація:*

Глобалізація економічного розвитку й роль МЄВ. Демографічна проблема. Екологічна проблема. Паливно-енергетична і сировинна проблеми;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: оцінка та наслідки демографічної проблеми світу; напрями вирішення екологічних проблем; шляхи диверсифікації паливно-енергетичної проблеми; напрями вирішення сировинної проблеми.*

ТЕМА 7. Транснаціональні корпоративні відносини.

- *форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *обсяг аудиторного навантаження: 1 година;*
- *тема практичного заняття: немає;*
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*
- *стисла анотація:*

Чинники і передумови виникнення міжнародних корпорацій. Зовнішньоекономічна діяльність і конкурентні переваги ТНК. Типи та структура міжнародної корпоративної діяльності. Маркетингові стратегії ТНК;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача:* характеристика провідних міжнародних корпорацій; показники оцінки діяльності міжнародних корпорацій; дослідження організаційно-управлінських структур міжнародних корпорацій та їх експансія на зовнішні ринки; характеристика маркетингових стратегій міжнародних корпорацій.

ТЕМА 8. Відкрита економіка: переваги та ризики.

– *форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 4 години;*

– *тема практичного заняття:* «Дослідження відкритості національних економік»;

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти):* комп'ютерна техніка, проектор;

– *стисла анотація:*

Сутність відкритості національного господарства. Концепції «відкритої економіки». Передумови відкритості національних економік. Чинники і критерії оцінки відкритості економіки України. Місце України у світовій глобальній мережі;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача:* характеристика відкритості економіки України; переваги та недоліки відкритості економіки України; вплив відкритості економіки України на макроекономічну стабільність держави.

ТЕМА 9. Вільні економічні зони та зони спеціального режиму функціонування.

– *форма занять: лекція, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 1 година;*

– *тема практичного заняття: немає;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти):* комп'ютерна техніка, проектор;

– *стисла анотація:*

Вільні економічні зони як чинник залучення іноземного капіталу. Офшорні юрисдикції як зони спеціального фінансового режиму;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача:* характеристика вільних економічних зон світу; переваги та недоліки функціонування вільних економічних зон; використання офшорних юрисдикцій особами з України.

Модульний контроль 1

– *форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі);*

- обсяг аудиторного навантаження: 1 година;
  - обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні;
  - обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.
- Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2. Інтеграція та безпека у сфері міжнародних економічних відносин.

ТЕМА 10. Міжнародні інтеграційні та дезінтеграційні процеси.

- форма занять: лекція, самостійна робота.
- обсяг аудиторного навантаження: 1 година;
- тема практичного заняття: немає;
- обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;
- стисла анотація:

Глобалізація економіки: сутність і основні риси міжнародної економічної інтеграції. Форми та етапи міжнародної економічної інтеграції. Сучасні особливості процесів міжнародної економічної інтеграції та дезінтеграції. Головні передумови міжнародної інтеграції як якісно нового рівня МЕВ;

- обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;
- теми, що належать до самостійної роботи здобувача: дослідження інтеграційних процесів у країнах світу.

ТЕМА 11. Особливості розвитку інтеграційних процесів у Європі.

- форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.
- обсяг аудиторного навантаження: 4 години;
- тема практичного заняття: «Характеристика інтеграційних процесів у країнах Європейського Союзу»;
- обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;
- стисла анотація:

Західноєвропейська економічна інтеграція: Європейський Союз. Європейська асоціація вільної торгівлі. Інтеграційні процеси Східної Європи. Чорноморське економічне співробітництво;

- обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;
- теми, що належать до самостійної роботи здобувача: дослідження інтеграційних процесів країн ЄС; загрози дезінтеграції країн ЄС; Брекзит.

ТЕМА 12. Інтеграційні процеси в Америці та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.

- форма занять: лекція, самостійна робота.
- обсяг аудиторного навантаження: 1 година;
- тема практичного заняття: немає;
- обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;

– *стисла анотація:*

Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА).
Південноамериканські інтеграційні процеси. Економічна інтеграція в Азіатсько-тихоокеанському регіоні;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача:* дослідження ефективності функціонування міжнародної організації НАФТА.

ТЕМА 13. Інтеграційні процеси в Африці та на Близькому Сході.

– *форма занять: лекція, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 1 година;*

– *тема практичного заняття: немає;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

Специфіка інтеграційних процесів у Африці. Африка в міжнародній торгівлі. Інтеграційні угруповання в Африці. Інтеграційні процеси на Близькому Сході;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 2 години;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача:* характеристика інтеграційних об'єднань Африки та Близького Сходу.

ТЕМА 14. Міжнародне співробітництво та гео економічні чинники інтеграційних векторів України.

– *форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 4 години;*

– *тема практичного заняття: «Характеристика напрямів міжнародного співробітництва України»;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

Загальні чинники інтеграційних процесів в Україні. Європейські інтеграційні наміри і перспективи України. Чорноморське економічне співробітництво як один з інтеграційних векторів України;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача:* дослідження напрямів співпраці України з різними міжнародними об'єднаннями.

ТЕМА 15. Економічна безпека в контексті лібералізації світового ринку.

– *форма занять: лекція, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 2 години;*

– *тема практичного заняття: немає;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

Безпека як категорія економічної науки. Міжнародна економічна безпека держави. Макро- та мікрорівневий контекст економічної безпеки держави;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: характеристика напрямів забезпечення економічної безпеки різних країн світу.*

ТЕМА 16. Енергетична безпека держави в умовах глобалізації світового ринку паливно-енергетичних ресурсів.

- *форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *обсяг аудиторного навантаження: 4 години;*
- *тема практичного заняття: «Дослідження проблем забезпечення енергетичної безпеки різних країн світу»;*
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*
- *стисла анотація:*

Зростання ролі енергетичної безпеки в умовах циклічних економічних криз. Роль паливно-енергетичного комплексу в забезпеченні економічної безпеки. Структура споживання паливно-енергетичних ресурсів;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: оцінка структури енергетичних ресурсів України; проблеми газотранспортної мережі України та транзиту газу до країн Європейського Союзу; напрями зниження енергозалежності України; оцінка функціонування Південного потоку; перспективи функціонування Північного потоку.*

ТЕМА 17. Боротьба з відмиванням брудних коштів, здобутих злочинним шляхом, як система економічної безпеки.

- *форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *обсяг аудиторного навантаження: 1 година;*
- *тема практичного заняття: немає;*
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*
- *стисла анотація:*

Глобальна конвергенція доходів як причина нерівності. FATF – міжнародний орган з протидії відмиванню доходів від злочинної діяльності. Міжнародний досвід боротьби з легалізацією коштів, здобутих злочинним шляхом;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: напрями боротьби з відмиванням коштів у світі; шляхи співпраці України з FATF.*

ТЕМА 18. Економічна безпека України у контексті глобальних екологічних проблем.

- *форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *обсяг аудиторного навантаження: 4 години;*

– *тема практичного заняття: «Дослідження сучасного екологічного стану України та напрями боротьби із забрудненням навколишнього середовища»;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

Міжнародна співпраця у сфері глобальних екологічних проблем. Утворення і розподіл квазіренти у національному і світовому геополітичному просторі;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: оцінка екологічного стану та забруднень промисловими підприємствами в Україні; аналіз штрафних санкцій за забруднення навколишнього середовища в Україні.*

ТЕМА 19. Захисні механізми забезпечення сталого розвитку периферійних суб'єктів світового господарства.

– *форма занять: лекція, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 1 година;*

– *тема практичного заняття: немає;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

Засоби інкорпорації національної економіки у глобальну економічну систему. Роль дипломатичного механізму у міжнародному позиціюванні країн периферійної зони. Асиметричні стратегії в зовнішній політиці і політиці національної безпеки;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 2 години;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: ефективність використання дипломатії Україною в світі; дослідження діяльності посольств та консульств України за кордоном.*

Модульний контроль 2

– *форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі);*

– *обсяг аудиторного навантаження: 1 година;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні;*

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Підготовка до модульного контролю.

Модуль 2

Індивідуальне завдання – розрахункова робота (РР) «Характеристика діяльності Світового банку та Міжнародної фінансової корпорації»:

- обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка;
- обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин;

5. Індивідуальні завдання

Виконання розрахункової роботи (РР) «Характеристика діяльності Світового банку та Міжнародної фінансової корпорації» за календарним періодом.

6. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) і практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

7. Методи контролю

Поточний, проміжний та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у вигляді теоретичних опитувань й розв'язання практичних завдань.

Проміжний контроль проводиться у вигляді тестування за розділами курсу.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться в усно-письмовій формі за темами курсу й захисту індивідуального завдання (РР).

Семестровий контроль – іспит.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0 .. 5	4	0 .. 20
Модульний контроль	0 .. 30	1	0 .. 30
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0 .. 5	4	0 .. 20
Модульний контроль	0 .. 14	1	0 .. 14
Виконання і захист РК	0 .. 16	1	0 .. 16
Усього за семестр*			0...100

*Протягом семестру студент може заробити до 10 заохочувальних балів. Бали можна отримати за такими видами робіт:

- робота на лекціях та практичних заняттях (активність): 0 .. 5 балів,
- написання та захист реферату за темами дисципліни: 0 .. 5 балів,

– написання тез на науково-практичній конференції: 0 .. 10 балів.

При перевищенні максимуму балів (більше 100) студент отримуватиме 100 балів.

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту (наявність РК). Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Оцінка в балах	Пояснення
90-100	За умови глибокого вивчення навчального матеріалу, що підтверджується вичерпними відповідями на питання і застосуванням отриманих знань на практиці: правильним, безпомилковим виконанням завдань на практичних заняттях й розрахункової роботи (РР) у встановлені навчальним графіком терміни
83-89	За умови твердого засвоєння навчального матеріалу, при відповідях на питання студент не допускає серйозних помилок, вміє застосовувати отримані знання на практиці (у завданнях на практичних заняттях), РР виконує правильно, без помилок
75-82	За умови твердого засвоєння навчального матеріалу, при відповідях на питання студент не допускає серйозних помилок, вміє застосовувати отримані знання на практиці (завдання на практичних заняттях й РР виконує з незначними помилками)
68-74	За умови засвоєння навчального матеріалу, студент не повністю і недостатньо точно відповідає на питання, але вміє застосовувати отримані знання на практиці (при виконанні завдань на практичних заняттях й у РР допускає менше 60% помилок)
60-67	За умови виконання мінімальних критеріїв знань та умінь, студент засвоїв основний програмний матеріал, припускає помилки при виконанні завдань на практичних заняттях, у РР, але має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача
0-59	За умови, що студент засвоїв не весь основний навчальний матеріал, допускає серйозні помилки при виконанні завдань на практичних заняттях й у РР, не має необхідних знань для їх усунення під керівництвом викладача

9. Політика навчального курсу

При вивченні дисципліни необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану навчальну та наукову літературу. Вітається використання різних джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни.

Беруться до уваги такі показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів вищої освіти:

- відповіді на питання плану практичного заняття під час заняття;
- доповіді з проблемних питань практичного заняття;
- участь в активних формах навчання на практичних заняттях;
- розробка тематичних презентацій;
- публікація тез доповідей та участь у конференціях, написання наукових статей, рефератів;
- відпрацювання тем пропущених практичних занять;
- інші здобутки в освітній сфері, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал, активно працювати на практичних заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань, повною мірою долучатися до активних форм навчання, відпрацьовувати пропущені практичні заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу.

Політика перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти діє відповідно Положенню Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» «Про академічну доброчесність».

Основні види порушень академічної доброчесності для дисципліни:

1. Самоплагіат: повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність із інших дисциплін (реферати).
2. Фабрикація:
  - наведення у письмових роботах та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, розрахунків чи емпіричних досліджень;
  - посилення на вигадані джерела інформації або навмисне посилення не на справжнє джерело.

3. Фальсифікація:

- необґрунтоване виконання навчальних завдань;
- наведення у письмових роботах та в наукових роботах свідомо змінених даних та розрахунків;

4. Обман:

- написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;
- несамотійне виконання завдань.

Основним видом відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності за даною дисципліною є повторне проходження оцінювання відповідного контрольного заходу.

Списування під час поточних тестувань, модульних контролів та іспиту заборонені (в т.ч. із використанням мобільних засобів).

Контрольна робота повинна демонструвати досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою, здатність автора логічно, на підставі сучасних наукових методів викладати свої погляди за темою роботи, обґрунтувати вибір програмного забезпечення, робити обґрунтовані висновки й формулювати конкретні пропозиції щодо отриманих результатів. У роботі не може бути списування, фабрикації та фальсифікації.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

1. Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Міжнародні економічні відносини (II частина)" для бакалаврів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; розроб. М. Г. Безпарточний. – Харків, 2019. – 309 с.

http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/Mizhnarodn_Ekonom_Vidnosini2.PDF

2. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Д. С. Ревенко, В. О. Либа, О. С. Попов, О. О. Шатравка ; М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т". – Харків. – Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т", 2017. – 89 с. – <http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/>.

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=925>

11. Рекомендована література

Базова

1. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 612 с.

Допоміжна

1. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність / Навч. посібник. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Зінчук Т.О. – К. : “Центр учбової літератури”, 2017 – 512 с.
2. Козак Ю. Г. Міжнародні економічні відносини, навч. посіб. /Ю.Г. Козак, М.А. Заєць, Н.В. Притула, О.М. Коваленко та ін. – Одеса : ТОВ «ПЛУТОН», 2016. – 352 с.
3. Куцик П.О. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання [Текст] : монографія / Куцик П. О., Ковтун О. Г., Башнянин Г. І. Львів, комерц. акад. – Львів : Вид-во ЛКА, 2015. – 583 с.
4. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. – 9-те вид., стер. Рекомендовано МОН / Козик В.В., Панкова Л.А. – К. : Знання, 2013. – 469 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Група Світового банку[Електронний ресурс]. – Режим доступу:www.worldbank.org
2. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:www.worldbank.org/ibrd
3. Міжнародна торговельна палата (МТП) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:www.iccwbo.org
4. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:www.unctad.org
5. Конференція ООН щодо права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:www.uncitral.org
6. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:www.aseansec.org
7. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:www.oecd.org
8. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:www.opes.org
9. Статистична служба Європейської комісії (Євростат) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:www.eurostat.eu.int